

Jelenségnaptár

2003. október (JD 2 452 914–2 452 944)

A bolygók láthatósága

Merkúr. A hónap első felében látható hajnalban, a keleti látóhatár fölött. Az első héten helyzete megfigyelésre még igen kedvező. A hó közepétől láthatósága gyorsan romlik. 25-én már felső együttállásban van a Nappal.

Vénusz. Már megkereshető ez esti szürkületben, a nyugati látóhatár fölött. A hó elején fél órával, a végén háromnegyed órával nyugszik a Nap után. Fényessége $-3^m,9$, fázisa 1,0-hez közeli, csökkenő.

Mars. Az éjszaka első felében látható az Aquarius csillagképben. Éjfél után nyugszik. Fényessége $-1^m,6$, látszó ármérője $18''$, mindkettő gyorsan csökken.

Jupiter. Kora hajnalban kel. A hajnali égen látható a Leo csillagképben. Fényessége $-1^m,8$, látszó átmérője $32''$.

Szaturnusz. Késő este kel, az éjszaka második felében látható a Gemini csillagképben. Fényessége $0^m,0$, látszó átmérője $19''$.

Uránusz, Neptunusz. Az éjszaka első felében figyelhetők meg. Az Uránusz az Aquarius, a Neptunusz a Capricornus csillagképben látható. Éjfél körül nyugszanak.

A hónap változócsillaga: az S Delphini

Első őszi ajánlatunkkal a kettőscsillagok szerelmesei felé is nyitunk. A γ Del-től (ami maga is egy látványos kettőscsillag!) kb. másfél fokkal északnyugatra található az S Del mira típusú változócsillag, amely átlagosan 277 napos periódussal változik $8^m,5$ és 12^m között. Egy $8^m,7$ -s csillaggal alkot szép kettőst, fényességváltozásának köszönhetően hol egyenlő párt, hol nagy fényesség-eltérésű rendszert alkotva. Észleléséhez legalább 50-szeres nagyítás ajánlott, hogy a közeli csillag ne befolyásolja becslésünket! Következő maximuma szeptember-október folyamán várható, amikor rövid ideig felülmúlja kísérőcsillagának fényességét. Fényváltozásának érdekessége,

Holdfázisok

02. 19:09 UT	első negyed
10. 07:27 UT	telehold
18. 12:31 UT	utolsó negyed
25. 12:50 UT	újhold

Október 26-án 27 órás hold-sarló az esti égen!

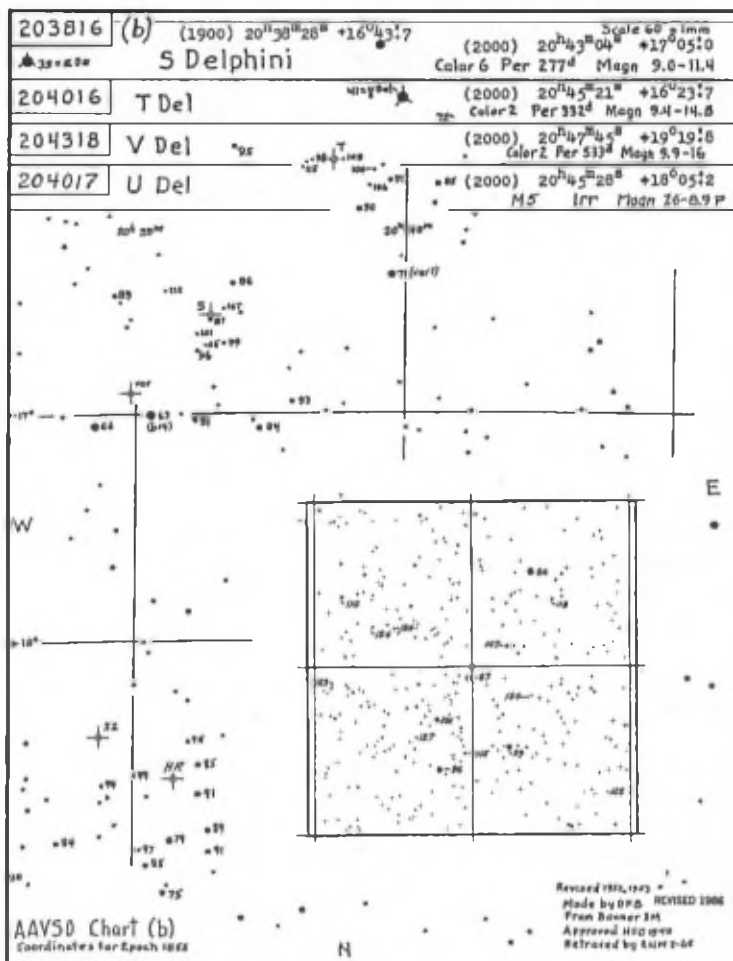
Mira és SRA maximumok

01. R Per	8,7	VA 8
01. T Lep	8,3	
06. RR And	9,1	VA 10
09. R LMi	7,1	VA 4
10. UX Cyg	9,7	
15. T CVn	9,6	VA 10
14. X Aql	8,9	VA 15
16. T Del	9,3	VA 11
23. Z Cet	8,9	VA 15
25. U Cet	7,5	VA 6
26. X UMa	9,7	
26. X Aqr	8,3	
29. SS Her	9,2	VA 5
31. RU Aur	9,6	VA 14
31. S Sgr	10,2	

Mély-ég ajánlat

A Vul-Sge csillagképek.
Beküldés: okt. 6-ig.

hogy a lankás felszálló ág után egy rövid maximum és meredek halványodás következik, így kora őszi maximuma után heti rendszerességgel észlelése ajánlott. (Ksl)

Kettőscsillag észlelési ajánlat: a λ Cyg és környéke

Koordináta	Kettős név	Epocha	sz	PA1	PA2	S1"	S2"	M1	M2
20307+3521	HJ 1526 A-BC	1896 1991	16	149	149	9.0	8.7	9.00	9.26
20356+3510	STF2702	1828 1998	48	205	205	2.6	3.2	8.70	8.99
20474+3629	STT 413 Aa-B	1842 2000	99	117	9	0.7	0.8	4.73	6.26
20474+3629	S 765 Aa-C	1851 2000	17	105	106	85.4	83.4	4.76	9.65
20490+3947	STF2731 AB	1830 1999	22	86	87	4.0	4.1	7.65	9.59
20492+3917	ALI 952	1929 1929	1	55	55	6.0	6.0	8.3	9.2

STT 413 = Lambda Cyg

A beküldési határidő: október 6. (Lat)

22

23

24

25

26